

פרשת בהעלותך

חטאים נסתרים של משה ואהרן

חטא הדיבור

מאת: ראובן זילברמן

reuven49@walla.co.il

לאורך כל התנדך כתוב.

" וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל רַחוּם וַחֲנוּן אֶרְךָ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת". שמות לד

" וַאֲתָה אֲדַנִּי אֶל רַחוּם וַחֲנוּן אֶרְךָ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת". תהילים פו

" חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה; אֶרְךָ אַפַּיִם, וְגִדְל-חֶסֶד". תהילים קמה

בפרשת חקת נשאלת השאלה האם רק בגלל חטא מי מריבה נענשו משה ואהרן. והתשובה היא לא רבתי.

מאחר ונאמר "' חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה; אֶרְךָ אַפַּיִם, וְגִדְל-חֶסֶד" אלוהים סולח על חטאים ראשוניים.

נמצא שמשה ואהרן חטאו כבר פעם ולא נענשו ואלוהים ויתר להם.

אהרון חטא ראשון חטא גלוי מעשיו.

חטא העגל הזהב של אהרון שמות לב מעשה עגל הזהב חטא חטא גדול ואדיר ועל כך לא נענש זהו חטא ראשון.

ויקרה העם על-אהרון, ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו--כי-זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים, לא ידענו מה-היה לו. ויאמר אלהים, אהרון, פרקו נזמי הזהב, אשר באזני נשיכם ובנתיכם; והביאו, אלי. ויתפרקו, כל-העם, את-נזמי הזהב, אשר באזניהם; ויביאו, אל-אהרון. ויקח מנדם, ויצר אתו בחרט, ויעשהו, עגל מסכה; ויאמרו--אלה אלהיך ישראל, אשר העלוך מארץ מצרים. וירא אהרון, ויבן מזבח לפניו; ויקרא אהרון ויאמר, חג ליהוה מחר

משה חטא ראשון חטא נסתר בדיבור.

בפרשת בהעלותך במדבר יא בני ישראל מתאוננים ומתלוננים יש בהם טרוניות ודרישות.

" ויהי העם כמתאוננים, רע באזני יהוה; וישמע יהוה, ויחר אפו, ותבער-בם אש יהוה, ותאכל בקצה המחנה -.....

והאספסוף אשר בקרב, התאווי תאוה; וישבו ויבכו, גם בני ישראל, ויאמרו, מי יאכלנו בשר. זכרנו, את-הדגה, אשר-נאכל במצרים, חנם; את הקשאים, ואת האבטחים, ואת החציר ואת-הבצלים, ואת-השומים. ועתה נפשנו יבשה, אין כל--בלתי, אל-המן עינינו"

משה אומר לאלוהים " ויאמר משה אל-יהוה, למה הרעת לעבדך, ולמה לא-מציתי חן, בעיניך: לשום, את-משא כל-העם הזה--עלי. האנכי הריתי, את כל-העם הזה--אם-אנכי, לדתיהו: כי-תאמר אלי שאהו בחיקך, כאשר ישא האמן את-הינק, על האדמה, אשר נשבעת לאבותיו. מאין לי בשר, לתת לכל-העם הזה: כי-יבכו עלי לאמר, תנה-לנו בשר ונאכלה. לא-אוכל אנכי לבדי, לשאת את-כל-העם הזה: כי כבד, ממני. ואם-ככה את-עשה לי, הרגני נא הרג--אם-מצאתי חן, בעיניך; ואל-אראה, ברעתי."

משה מפקפק ביכולתו בתכנון האלוהי ואומר לאלוהים " הרגני נא הרג--אם-מצאתי חן, בעיניך"

במקום להמשיך בתכנון האלוהי משה מתאש מאבד תקוה ועשתונות ומבקש מאלוהים הרגני נא הרג.

כלומר מפקפק ביכולות של אלוהים. אלוהים הוא כל יכול. מתכנן את משה מראש כאיש הביצוע ומשה עוד מפקפק.

משה עדיין לא קולט ומבין את תפקידו בהקמת עם ישראל.

אלוהים עונה למשה" ויאמר יהוה אל-משה, הנד יהוה תקצר, עתה תראה היקרך דברי, אם לא.

אלוהים רחום וחנון מבין את משה ואומר לו " אספה-לי שבעים איש מזקני ישראל, אשר ידעת, כי-הם זקני העם ושטריו;

ולקחת אתם אל-אהל מועד, והתיצבו שם עמך. ויבדתי, ודברתי עמך שם, ואצלתי מן-הרוח אשר עליך, ושמת עליהם; ונשאו

אתך במשא העם, ולא-תשא אתה לבדך."

בהמשך מסופר על שני נביאים המתנבאים.

"וַיִּשְׁאָרוּ שְׁנֵי-אֲנָשִׁים בְּמַחְנֶה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִיָּדָד וַתֵּנַח עֲלֵהֶם הַרוּחַ, וְהִמָּה בְּכַתְּבִים, וְלֹא יָצְאוּ, הָאֱהָלָה; וַיִּתְנַבְּאוּ, בְּמַחְנֶה. וַיִּרְץ הַנֶּעֱרָר, וַיִּגָּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר: **אֶלְדָּד וּמִיָּדָד, מִתְנַבְּאִים בְּמַחְנֶה.** וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נוּן, מִשְׁרַת מֹשֶׁה מִבְּחָרִיו--וַיֹּאמֶר: אֲדֹנָי מֹשֶׁה, כָּלָאם. וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה, הַמְקַנָּא אֶתְּהָ לִּי; וּמִי יִתֵּן כָּל-עֵם יְהוָה, נְבִיאִים--**כִּי-יִתֵּן יְהוָה אֶת-רוּחוֹ, עֲלֵיהֶם.**" משה כבר יודע שאלדד ומיידד מתנבאים על החטא שחטא בגלל איבוד תקוה ופיקפוק וזהו חטא. הוא יודע על התוצאה שתהיה בעתיד. ועל כך **לא נענש** ישירות.

אהרון חטא שני חטא נסתר בדיבור.

אלוהים ייצר אותנו עם יכולת דיבור.

אלוהים אינו מתערב ביכולת הדיבור ומילים שיוצאות מהפה. יש לנו בחירה חופשית. בחוקים ובמצוות שאלוהים פקד עלינו הוא קבע סייגים לדיבור.

- לא תשא שם אלוהים לשווא.
 - לא תשקר.
 - לא תלך רכיל בעמיתך לא תעמד על דם רעך אני יהוה. "ספר ויקרא « פרק יט » פסוק טז
 - אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאר. "ספר שמות « פרק כב » פסוק כז
 - לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלהיך אני יהוה. "ספר ויקרא « פרק יט » פסוק יד
- דוד המלך ממצה את הדברים הכתובים למעלה במילים. תהילים קמד

ח אֲשֶׁר פִּיהֶם, דָּבַר-שָׁוְא; וַיִּמְיִנּוּ, יָמִין שִׁקְרָה.

ט אֱלֹהִים--שִׁיר חֲדָשׁ, אֲשִׁירָה לְךָ; בְּגַבְלֵי עֲשׂוֹר, אֲזַמְרָה-לְךָ.

אהרון ומרים מרכלים על משה על האשה הכושית. ועוברים על ציווי הרכילות.

במדבר פרק יב "וַתִּדְבַּר מֵרִים וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה, עַל-אֲדֹת הָאִשָּׁה הַכְּשִׁית אֲשֶׁר לָקַח: **כִּי-אִשָּׁה כְּשִׁית, לָקַח. ב.** וַיֹּאמְרוּ, הֲרַק אֶדְ-בְּמֹשֶׁה דָּבָר יְהוָה--הֲלֹא, גַם-בָּנוּ דָּבַר; וַיִּשְׁמַע, יְהוָה. ג. וְהָאִישׁ מֹשֶׁה, עֲנֹ מְאֹד--מִכָּל, הָאָדָם, אֲשֶׁר, עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה. } **ס** } וַיֹּאמֶר יְהוָה פְּתָאם, אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-מֵרִים, צְאוּ שְׁלֹשְׁתֵּיכֶם, אֶל-אֱהֵל מוֹעֵד; וַיִּצְאוּ, שְׁלֹשְׁתָּם. **ה** וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַמּוּד עָנָן, וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הָאֱהֵל; וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וּמֵרִים, וַיִּצְאוּ שְׁנֵיהֶם. **ו** וַיֹּאמֶר, שְׁמַעוּ-נָא דְבָרִי; אִם-יִהְיֶה, נְבִיאִיכֶם--יְהוָה בְּמִרְאָה אֲלֵיו אֲתוֹדַע, בְּחִלּוֹם אֲדָבָר-בוֹ. **ז** לֹא-כֵן, עֲבַדִּי מֹשֶׁה: **בְּכָל-בֵּיתִי, נֶאֱמַן הוּא. ח** **ח** פֶּה אֶל-פֶּה אֲדָבָר-בוֹ, וּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידוֹת, וַתִּמְנַח יְהוָה, נְבִיט; וַיִּמְדוּעַ לֹא יִרְאֶתְּם, לְדָבָר בְּעַבְדֵי בְּמֹשֶׁה. **ט** וַיִּחַר-אַף יְהוָה בָּם, וַיִּלְכָּד. **י** וְהִעָנָן, סָר מֵעַל הָאֱהֵל, וְהִנֵּה מֵרִים, מְצַרְעַת כְּשֶׁלֶג; וַיִּפֹּן אֶהֱרֹן אֶל-מֵרִים, וְהִנֵּה מְצַרְעַת. **יא** וַיֹּאמֶר אֶהֱרֹן, אֶל-מֹשֶׁה: **כִּי אֲדֹנָי--אֶל-נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חֲטָאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ.**"

מרים נענשת על ידי מחלת הצרעת ואלו אהרון לא נענש כלומר זהו חטא נסתר ונסלח על ידי אלוהים שלא כותבים עליו..

אהרון ומשה נענשו יחדו על חטא מי מריבה זהו החטא הגלוי הרשמי שכולם מכירים שבגללו נענשו משה ואהרון.

במדבר כ"ד: "יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי למי מריבה"

במאמר זה הוספתי נדבך נוסף על חטאיים של משה ואהרון.